

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת מירב כהן

5784/25/פ

הצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון – חובת העסקה של יתומים אחרי גיל הפרישה), התשפ"ה-2025

1. תיקון סעיף 33א בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950¹, בסעיף 33א(ד), בהגדרה "עובד", במקום "אלמנה או הורה של נספה" יבוא "אלמנה, הורה של נספה או ילדו של הנספה".

דברי הסבר

חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950 (להלן – חוק משפחות חיילים שנספו במערכה), מתייחס פעמים רבות ליתומים של הנספים לפי החוק האמור, אך לא מספק מענים הולמים ליתומים בבגרותם ובפרט וליתומים שהם אזרחים ותיקים. מחקרים רבים ברחבי העולם מראים שיתמות בילדות, במיוחד בעקבות טראומה כמו נפילת הורה בצבא, מגבירה את הסיכון להפרעות חרדה, דיכאון, קושי ביצירת קשרים בין-אישיים ותחושת בדידות בבגרות (Allen, Sarah. F., et al. "The associations among childhood trauma, loneliness, mental health symptoms, and indicators of social exclusion in adulthood: A UK Biobank study" *Brain and behavior*, 13(4), (2023)). נוסף על כך, נמצא כי דיכאון, אשר עשוי להופיע בעקבות טראומה כאמור, עלול אף להוביל לתחלואה כרונית בגילאים מבוגרים (Karakus, M. C., & Patton, L. C. "Depression and the onset of chronic illness in older adults: a 12-year prospective study" *The Journal of Behavioral Health Services & Research*, 38, (2011)). מנגד, הארכת תקופת העבודה של אדם נמצאה כגורם ממתן להידרדרות פיזית וקוגניטיבית.

לפיכך, מוצע להרחיב את הוראות סעיף 33א לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה, המאפשרות לאלמנה ולהורה של נספה להמשיך לעבוד במשך 5 שנים לאחר גיל הפרישה, כך שיחולו גם על ילדו של נספה כהגדרתו בחוק האמור. מטרת התיקון היא לאפשר ליתומים להתמודד בצורה טובה יותר עם הסיכון לבדידות ולדיכאון, וכתוצאה מכך לשפר את איכות חייהם בגיל השלישי. הדבר אף יתרום לחיסכון במערכת הבריאות באמצעות צמצום הידרדרותם של יתומים לתחלואה כרונית.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ד באייר התשפ"ה (12.05.2025)

¹ ס"ח התש"י, עמ' 162.